

Rapport

Datum: 20 januari 2005

Rapportnummer: 2005/012

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de Koninklijke Landmacht de toezegging aan zijn zoon dat hem een baan zou worden aangeboden bij de Koninklijke Landmacht nadat hij de opleiding Vrede en Veiligheid zou hebben voltooid, niet is nagekomen. De toezegging werd medio juni 2002 gedaan in een zogenoemde banenwinkel van de landmacht.

Daarnaast klaagt verzoeker erover dat de Koninklijke Landmacht zijn verzoek om vergoeding van de schade die hij stelt te hebben geleden ten gevolge van het niet nakomen van de toezegging heeft afgewezen.

Beoordeling

1. Op 27 januari 2002 meldde verzoekers zoon zich aan bij een Regionaal Opleidingen Centrum (ROC) voor de Instroomopleiding Koninklijke Landmacht als leerling Vrede en Veiligheid. Naar aanleiding van zijn aanmelding onderging hij een medische keuring. Het resultaat van deze keuring was positief: bij brief van 27 februari 2002 deelde de Afdeling Werving en Aanstelling van de Koninklijke Landmacht hem mee dat het ROC gelet op het resultaat van de keuring zou worden geadviseerd hem toe te laten tot de opleiding. De brief bevatte tevens de mededeling dat toelating tot de opleiding niet automatisch inhield dat hij verzekerd was van een militaire functie bij een van de krijgsmachtdelen. Hij zou pas daadwerkelijk in aanmerking komen voor een aanstelling als militair als hij ook een tweede keuring - die omstreeks april 2004 zou plaatsvinden en gericht was op de specifieke eisen van de functie van zijn keuze - met een positief resultaat zou hebben afgerond.

In september 2002 startte verzoekers zoon met de opleiding Vrede en Veiligheid. Op 20 maart 2003 solliciteerde hij vervolgens middels een sollicitatieformulier naar de functie Beroepsmilitair Bepaalde Tijd (BBT) bij de infanterie (een operationele functie) bij de Koninklijke Landmacht. Op dat moment had hij zijn opleiding Vrede en Veiligheid nog niet afgerond.

2. Bij brief van 12 mei 2003 deelde de Projectofficier Personeelsvoorziening van de Directie Personeel en Organisatie van het Ministerie van Defensie verzoekers zoon mee dat de Koninklijke Landmacht door forse (door de regering opgelegde) bezuinigingen aanzienlijk minder plaatsingsmogelijkheden had voor de leerlingen van de Opleiding Vrede en Veiligheid en het Oriëntatiejaar Koninklijke Landmacht. In de brief werd een opsomming gegeven van de nog wel bij Koninklijke Landmacht beschikbare functies en op welke wijze deze zouden worden verdeeld (zie Bevindingen, onder A.4.). Daarnaast zouden er in september 2003 enkele functies bij de Koninklijke Luchtmacht worden gereserveerd voor leerlingen uit het Oriëntatiejaar en Vrede & Veiligheid bij de vliegbases Volkel en de Peel.

Bij de brief was een antwoordstrook gevoegd, met behulp waarvan verzoekers zoon kon aangeven of hij gebruik wenste te maken van de geboden mogelijkheden en alternatieven.

3. Op 13 juni 2003 onderging verzoekers zoon naar aanleiding van zijn sollicitatie een medische keuring. Het door hem behaalde resultaat maakte het enkel mogelijk om in aanmerking te komen voor een administratieve functie (in cluster 1) bij de Koninklijke Landmacht.

4. Bij brief van 24 juni 2003 verzocht verzoeker de Koninklijke Landmacht hem de kosten te vergoeden die hij had gemaakt ten behoeve van zijn zoon, te weten het lesgeld en de kosten van het openbaar vervoer, en het (gederfde) minimumloon voor één jaar, nu deze de medio 2002 in een banenwinkel aan zijn zoon gedane toezegging niet was nagekomen. Hij stelde dat zijn zoon de toezegging had gekregen van een gegarandeerde baan bij de Koninklijke Landmacht, indien hij de medische keuring voorafgaand aan de opleiding zou hebben doorstaan en hij zou zijn geslaagd voor zijn opleiding. Ook het studiegeld zou, zo stelde hij, bij instroming in de landmacht worden vergoed.

5. In reactie op verzoekers brief deelde het hoofd van de Sectie Coördinatie Onderzoek en Aanstelling verzoeker mee dat om als deelnemer aan de opleiding Vrede en Veiligheid in aanmerking te komen voor een BBT-aanstelling bij de Koninklijke Landmacht aan een aantal voorwaarden moest zijn voldaan. De schoolopleiding 2002-2003 moest met succes zijn afgerond, het zogenoemde groene certificaat moest zijn behaald en het geneeskundige onderzoek moest met goed resultaat zijn afgerond. Als aan deze voorwaarden was voldaan en de deelnemer had gesolliciteerd naar een operationele functie bij de Koninklijke Landmacht dan kon hij of zij in aanmerking komen voor een BBT-aanstelling. Restitutie van het lesgeld vond plaats als aanstelling vervolgens daadwerkelijk had plaatsgevonden.

De baangarantie had volgens het hoofd slechts betrekking op functies binnen de cluster operatiën en de voorlichters van de banenwinkels waren daarover duidelijk geïnstrueerd. Het hoofd deelde verder nog mee dat door de forse bezuinigingen voor functies in de zogenoemde lagere clusters (cluster 3: geneeskundige dienst en genie; cluster 2: logistiek, artillerie en technische dienst; cluster 1: administratie) de plaatsingsmogelijkheden zeer beperkt waren.

Ten aanzien van verzoekers zoon deelde het hoofd mee dat (gelet op het geneeskundige onderzoek van 13 juni 2003) het door hem behaalde resultaat onvoldoende was om in aanmerking te komen voor een operationele functie en dat hij alleen in aanmerking kwam voor een functie in cluster 1. Gelet op de voorwaarden die gelden voor deelnemers aan de opleiding Vrede en Veiligheid, de conclusies van het geneeskundige onderzoek, de beperkte plaatsingsmogelijkheden voor leerlingen Vrede en Veiligheid en de vacaturestop die geldt voor reguliere sollicitanten, was het niet mogelijk verzoekers zoon een passende functie aan te bieden bij de Koninklijke Landmacht en derhalve was de sollicitatieprocedure beëindigd.

Het verzoek om restitutie van de gemaakte kosten werd niet gehonoreerd.

6. Verzoeker klaagt er bij de Nationale ombudsman over dat de Koninklijke Landmacht de toezegging aan zijn zoon zoals gedaan op de banenmarkt niet is nagekomen. Voorts klaagt verzoeker erover dat zijn verzoek om vergoeding van de door hem gestelde schade is afgewezen.

7. In reactie op de klacht deelde de minister van Defensie onder meer mee dat de opleiding Vrede en Veiligheid een algemene, oriënterende opleiding is, die opleidt voor elk van de (hiervoor onder 4. genoemde) functieclusters. Het aan de opleiding voorafgaande medische onderzoek nuanceerde de minister in zoverre dat het een medische scan betrof die een indicatie geeft omtrent de mogelijkheid van een BBT-aanstelling.

De minister deelde verder mee dat kandidaten een (uitgebreide) voorlichting krijgen op de banenwinkel. Ter ondersteuning van deze voorlichting wordt de selectiebrochure Defensie Werving en Selectie uitgereikt (zie Achtergrond, onder 4.). Daarnaast worden de folder *Een jaar lang kijken of je ons ziet zitten* (vanaf oktober 2002) en het uitreikstuk *Informatie Instroomopleidingen* (zie Achtergrond, onder 2. en 3.) als wervingsinstrumenten gebruikt.

De minister wees er ten slotte op dat afhankelijk van (het resultaat) van de medische keuring na het voltooien van de opleiding, de behaalde studieresultaten en de voorwaarde om minimaal geschikt te zijn voor een operationele functie, een aanstelling plaatsvindt als BBT bij de Koninklijke Landmacht.

8. Verzoeker deelde in reactie op het standpunt van de minister mee dat de baangarantie ook gold voor andere functies dan de operationele functies en dat die beperking later - in elk geval niet tijdens de presentatie in de banenwinkel of tijdens de opleiding - was toegevoegd. Volgens hem was gezegd (of woorden van gelijke strekking) dat niet iedereen in aanmerking kwam voor een operationele functie, ook al ging de voorkeur daar met name naar uit, maar dat het leger een groot bedrijf is en behoefte heeft aan verschillende mensen zoals verplegers, chauffeurs, technici, administrateurs en logistieke mensen. Als je de keuring doorstaat en je slaagt voor je opleiding, dan garandeerde de landmacht je een baan.

9. Van een bestuursorgaan mag vanuit het oogpunt van vertrouwen en van geloofwaardigheid worden verwacht dat het een gedane toezegging nakomt.

10. Dat verzoekers zoon niet automatisch in aanmerking kwam voor de functie van zijn keuze, maar daarvoor eerst een (tweede) medische keuring met positief resultaat moest hebben afgerond, staat vast. De brief van 27 februari 2002 van de Afdeling Werving en Aanstelling van de Koninklijke Landmacht laat daarover geen twijfel bestaan. Ook het door de minister aangehaalde voorlichtingsmateriaal is daarover duidelijk. Ter beoordeling staat evenwel de vraag of de Koninklijke Landmacht verzoekers zoon na een met goed gevolg afgeronde tweede medische keuring een baan garandeerde voor elke aannemelijke functie binnen de vier functieclusters.

11. Uit de informatie die de Nationale ombudsman ter beschikking staat komt naar voren dat naast het met goed gevolg afleggen van de opleiding (waarvan de 'groene' vakken een onderdeel uitmaken) ook een met positief resultaat afgelegde tweede medische keuring vereist is voor een eventuele aanstelling bij de Koninklijke Landmacht. Verzoeker kan niet worden gevolgd in zijn standpunt dat enkel de medische keuring vooraf bepalend is voor een aanstelling. Een mogelijk gedane mondelinge toezegging maakt dit niet anders: de brief van 27 februari 2002 alsmede het voorlichtingsmateriaal wijzen erop dat ook een met een positief resultaat afgelegde tweede medische keuring bepalend was voor een aanstelling.

12. Uit het voorlichtingsmateriaal komt voorts een beeld naar voren dat met het voldoen aan bovenstaande vereisten de sollicitant zeker is van een baan.

De folder *Zoek jij een uitdagende opleiding. Al gehoord van de opleiding Vrede en veiligheid?* (zie Achtergrond, onder 1.) bijvoorbeeld vermeldt dat als je je diploma hebt behaald, je - na een medische keuring - naadloos kunt instromen bij de krijgsmacht. In deze folder wordt ook vermeld dat binnen de krijgsmacht honderden functies - van operationeel tot administratief - te vinden zijn.

De folder *Een jaar lang zien of je ons ziet zitten* vermeldt dat het met goed gevolg afronden van een Instroomopleiding en het behalen van de daaraan gekoppelde certificaten bijna een garantie is voor een baan bij de Koninklijke Landmacht, mits je door de keuringen komt.

Daarnaast gaf het Ministerie van Defensie op 5 oktober 2001 een persbericht uit in verband met de officiële start van de MBO-opleiding Assistent Vrede en Veiligheid. Het persbericht vermeldt dat leerlingen die de opleiding succesvol beëindigen, van Defensie een baangarantie krijgen.

In tegenstelling tot hetgeen de minister stelt kan gelet hierop niet worden volgehouden dat een baangarantie enkel de operationele functies betrof.

13. Uit het voorgaande volgt echter niet dat verzoekers zoon - nu hij geslaagd was voor zijn opleiding en medisch geschikt werd geacht voor een administratieve functie bij de Koninklijke Landmacht - zonder meer moest worden aangesteld bij de Koninklijke Landmacht. Bezuinigingen noopten de Koninklijke Landmacht immers om het aanstellingsbeleid te wijzigen, en de Koninklijke Landmacht had daar ook de vrijheid voor nu onvoorziene zwaarwegende omstandigheden daartoe aanleiding gaven.

Hoewel het begrijpelijk is dat de teleurstelling bij verzoeker en zijn zoon groot is, kan niet worden gezegd dat de Koninklijke Landmacht onredelijk heeft gehandeld, nu hij gedwongen was uitvoering te geven aan de door de regering opgelegde bezuinigingen. Hier komt bij dat de Koninklijke Landmacht bij brief van 12 mei 2003 nog heeft getracht het

opgewekte vertrouwen zoveel mogelijk gestand te doen, door sollicitanten die niet naar functies hadden gesolliciteerd waarvoor nog plaatsingsmogelijkheden waren of fysiek niet geschikt werden geacht voor de door hun gewenste functie, binnen de aanwezige mogelijkheden alsnog een baan te bieden. Dat voor verzoekers zoon de mogelijkheden gelet op de uitkomst van het medische onderzoek beperkt waren, doet hieraan niet af.

De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

14. Volgens vast beleid stelt de Nationale ombudsman zich ter zake van een afwijzing van een verzoek om schadevergoeding terughoudend op en merkt hij een weigering van een bestuursorgaan tot vergoeding van geleden schade alleen dán aan als een niet-behoorlijke gedraging, wanneer de aanspraak van de betrokkene, gezien de gronden waarop deze aanspraak berust, zo evident juist is, dat het betrokken bestuursorgaan niet in redelijkheid tot een afwijzend besluit heeft kunnen komen (zie Achtergrond, onder 6.)

15. Gegeven deze terughoudende opstelling van de Nationale ombudsman, en gezien hetgeen hiervóór is overwogen, kan niet worden geoordeeld dat de aanspraak van verzoeker op een schadevergoeding zo evident juist is, dat de Koninklijke Landmacht niet in redelijkheid tot afwijzing van het verzoek om schadevergoeding heeft kunnen komen. Dit geldt temeer nu de opleiding Vrede en Veiligheid niet zo specifiek is, dat voor verzoekers zoon geen andere beroepskeuze meer mogelijk is.

De onderzochte gedraging is ook in zoverre behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Koninklijke Landmacht, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Defensie, is niet gegrond.

Onderzoek

Op 24 juli 2003 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer W. te Strijen, met een klacht over een gedraging van de Koninklijke Landmacht.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Defensie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Defensie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werd de minister van Defensie een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reactie van de minister van Defensie gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen.

Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. feiten

1. Op 27 januari 2002 meldde verzoekers zoon zich aan voor de Instroomopleiding Koninklijke Landmacht als leerling Vrede en Veiligheid 2 jarige opleiding niveau 2. Naar aanleiding van zijn aanmelding onderging hij een keuring.

2. Bij brief van 27 februari 2002 deelde het Hoofd van de Unit Instroomopleidingen van de afdeling Werving en Aanstelling van de Koninklijke Landmacht verzoekers zoon onder meer het volgende mee:

“Enige tijd geleden heeft u kenbaar gemaakt dat u in aanmerking wilt komen voor deelname aan de opleiding Vrede & Veiligheid(2).

Op grond hiervan bent u gekeurd op het IKS (Instituut Keuringen en Selectie; N.o.) Defensie te Amsterdam. Het resultaat van dit onderzoek is positief.

Ik zal het Regionaal Opleidingen Centrum adviseren u toe te laten.

Deze toelating houdt niet automatisch in dat u aan het einde van het jaar verzekerd bent van een militaire functie bij een van de krijgsmacht delen.

In of omstreeks april 2004 zal u een nieuwe keuring moeten ondergaan. Deze is dan gericht op de specifieke eisen van de **functie/cluster** waarvoor u te zijner tijd uw voorkeur kenbaar maakt. U komt pas daadwerkelijk in aanmerking voor een aanstelling als militair als u ook deze keuring met een positief resultaat heeft afgerond.”

3. In september 2002 startte verzoekers zoon de opleiding Vrede en Veiligheid.

Op 20 maart 2003 solliciteerde hij middels een sollicitatieformulier naar de functie Beroepsmilitair Bepaalde Tijd (BBT) bij de infanterie (functiecluster operatieën) bij de Koninklijke Landmacht. Het slotstuk van het formulier vermeldt dat het geneeskundig

onderzoek en het veiligheidsonderzoek plaatsvinden nadat alle overige beoordelingen van geschiktheid van een kandidaat voor een functie bij de krijgsmacht hebben plaatsgevonden.

4. Bij brief van 12 mei 2003 deelde het Ministerie van Defensie verzoekers zoon onder meer het volgende mee:

“Zoals je mogelijk via de radio, televisie of krant hebt gehoord moet de Landmacht fors bezuinigen. Hierdoor heeft de Landmacht aanzienlijk minder plaatsingsmogelijkheden dan een jaar geleden nog gedacht werd.

Wat houdt dit in voor jou?

Voor de Landmacht blijft voorop staan dat zij zoveel mogelijk OJKL en V&V leerlingen (leerlingen van het Oriëntatiejaar Koninklijke Landmacht en Vrede en Veiligheid; N.o.) een uitdagende en afwisselende baan wil bieden. Bovendien wil de Landmacht de belofte nakomen, die we bij je sollicitatie voor het OJKL of V&V hebben gedaan. Concreet betekent dit dat we je de volgende mogelijkheden te bieden hebben;

- Er zijn nog onderofficiersfuncties in verschillende werkrichtingen beschikbaar, daarvoor moet je wel een MAVO/VBO-C of gelijkwaardig diploma hebben en leidinggevende capaciteiten hebben.
- Bij de Luchtmobiele Brigade in Schaarsbergen en Assen zijn de meeste plaatsingsmogelijkheden, voor die functies moet je wel aan de hoogste fysieke eisen voldoen.
- Bij de 43e Gemechaniseerde Brigade in Havelte is een aantal plaatsingsmogelijkheden.
- Bij het Divisie Logistiek Commando en Divisie Gevechtssteun Commando waarvan de meeste eenheden op of rond de Veluwe gelegd zijn, is eveneens een aantal plaatsingsmogelijkheden vooral voor vrouwen.
- Bij de andere eenheden, zoals bijvoorbeeld Oirschot en Seedorf (Duitsland) zijn geen plaatsingsmogelijkheden.
- Tenslotte zijn er mogelijkheden om Technisch Specialist te worden in Havelte en op de Veluwe, hiervoor moet je een geschikte vooropleiding hebben en bereid zijn een langer contract aan te gaan (5 jaar).

Hierboven zijn niet alle eisen genoemd waar je aan moet voldoen en uiteraard blijft staan dat je je civiele opleiding en het groene certificaat tijdens de IOKL opleiding moet halen.

De leerlingen die niet op hierboven genoemde functies gesolliciteerd hebben of fysiek niet geschikt zijn voor de door hun gewenste functie moeten nieuwe keuze(s) maken.

Het is hierbij in je eigen belang dat je meerdere keuzes aangeeft zodat de landmacht als je bijvoorbeeld fysiek niet geschikt bent voor de Luchtmobiele Brigade je door kan laten gaan voor een 2e of 3e keuze.

De functies die nog gevuld kunnen worden gaan we als volgt verdelen:

- Alle niet-gevechtsfuncties in Havelte en de Veluwe worden verdeeld over de vrouwelijke sollicitanten.
- De mannelijke sollicitanten werden allemaal getest op hun geschiktheid voor een functie bij de Luchtmobiele Brigade. Als je fysiek niet geschikt bent maar het keuringscentrum oordeelt dat dit nog op te trainen is bestaat de mogelijkheid om deel te nemen aan een voorschakeltraject van 6 weken.
- De definitieve toewijzing van een functie gebeurt altijd in overleg met jou.

Door de bezuinigingen is de Landmacht genoodzaakt de start van de militaire opleiding (AMO) te spreiden tot 2 februari 2004. Het kan dus voorkomen dat je tot uiterlijk deze datum wordt uitgenodigd om bij ons te beginnen.

Naast deze, helaas beperkte, mogelijkheden binnen de Landmacht is er nog één alternatief:

Bij de Koninklijke Luchtmacht zijn er in september functies, die vrij gehouden worden voor de leerlingen uit het Oriëntatiejaar of Vrede & Veiligheid. Deze functies zijn in Noord Brabant. Het betreft de volgende functies:

- a. Bewakers Vliegbasis Volkel
- b. Bedienaar Stinger Vliegbasis de Peel
- c. Bedienaar Patriot Vliegbasis de Peel

Zowel mannelijke als vrouwelijke sollicitanten kunnen hiervoor in aanmerking komen.

Bij deze brief is een antwoordstrook toegevoegd. Je kunt met behulp van deze antwoordstrook aangeven of je gebruik wenst te maken van de geboden mogelijkheden en alternatieven. Deze dien je vóór 7 juni (2003) in de bijgevoegde retourenvelop terug te sturen.”

5. Op 13 juni 2003 onderging verzoekers zoon naar aanleiding van zijn sollicitatie een medische keuring. Het door hem behaalde resultaat maakte het enkel mogelijk om in aanmerking te komen voor een administratieve functie (in cluster 1) bij de Koninklijke Landmacht.

6. Bij brief van 24 juni 2003 liet verzoeker de Koninklijke Landmacht onder meer het volgende weten:

“Hierbij reageer ik op de afwijzing van mijn zoon bij de landmacht. Mijn zoon heeft een jaar geleden na een bezoek aan de banenwinkel van de landmacht mondeling de toezegging gekregen op een gegarandeerde baan bij de landmacht. Hij moest daarvoor aan twee condities voldoen. Ten eerste moest hij een medische voorkeuring doorstaan omdat het anders geen nut zou hebben om de opleiding te starten, en ten tweede moest hij slagen voor de éénjarige V&V opleiding. Van deze uitspraken heb ik verschillende getuigen. Ook zijn mentor heeft gedurende het studiejaar Vrede en Veiligheid (V&V) verschillende keren herhaald dat de groep waarin mijn zoon zich bevond nog steeds een gegarandeerde baan had bij de landmacht. Daarnaast zou het studiegeld van zijn opleiding vergoed worden bij het instromen bij de landmacht. Nu zijn we een jaar verder en hebben we te horen gekregen dat hij niet aangenomen wordt bij de landmacht vanwege de bezuinigingen. Hij is ondertussen wel geslaagd voor zijn opleiding V&V. Nu zit hij dus in de situatie dat hij een zeer specifieke opleiding heeft gevolgd waar hij nu niets meer aan heeft. Ook het studiegeld kan hij niet vergoed krijgen omdat hij niet aangenomen wordt bij de landmacht. Alle openbaarvervoerskosten van en naar school zijn allemaal voor niets door ons betaald. (...)

Ik wil bij deze dan ook een klacht neerleggen bij de landmacht en eis ik het volledige schoolgeld alle vervoerskosten en een jaar minimumloon van een 16 jarige terug”

7. Bij brief van 14 juli 2003 reageerde het Ministerie van Defensie op verzoekers klacht. Verzoeker werd onder meer het volgende meegedeeld:

“Alvorens ik inhoudelijk reageer op uw brief, wil ik eerst kort uiteenzetten de voorwaarden om als deelnemer aan de opleiding Vrede & Veiligheid (V&V) in aanmerking te komen voor een aanstelling als beroepsmilitair bepaalde tijd (BBT) bij de Koninklijke landmacht (KL).

- De schoolopleiding 2002 - 2003 dient met succes afgerond te worden
- Met succes het "groene" certificaat behalen van de Koninklijke Landmacht
- Het geneeskundig onderzoek bij het Instituut Keuringen en Selectie (IKS), te Amsterdam met succes afronden.

Waarbij ik zeer nadrukkelijk opmerk dat door de uitslaggevend arts de deelnemer V&V minimaal geschikt moet worden geacht voor een operationele functie, cluster 4 (...).

Als met succes aan al deze voorwaarden is voldaan en de deelnemer V&V heeft gesolliciteerd voor een **operationele** functie bij de KL dan kan hij of zij in aanmerking komen voor een BBT-aanstelling. Is hier sprake van en hij of zij komt daadwerkelijk in dienst bij de KL, dan vindt restitutie van het schoolgeld plaats.

Uit uw schrijven maak ik op dat medewerker(s) van een Banenwinkel een toezegging hebben gedaan omtrent een baangarantie. Ik wil met klem erop wijzen dat de voorlichters van de Banenwinkels duidelijk zijn geïnstrueerd dat slechts baanzekerheid mocht afgeven worden voor een functie binnen het cluster operatiën. Als aan u garanties zijn afgeven voor een functie in een niet operationele cluster dan betreur ik deze handelswijze ten zeerste.

Voor wat betreft een uiteenzetting van de clusters hierop kom ik later terug.

Voordat ik nader inga op de dossiergegevens van uw zoon, wil ik eerst het geneeskundig onderzoek nog kort toelichten.

Het geneeskundige onderzoek bestaat uit een aantal deelonderzoeken zoals: audiometrie (orentest), optometrie (ogentest), fysiotherapie. Het geneeskundig onderzoek eindigt met het testen van de conditie, coördinatievermogen en spierkracht van uw zoon. Dit laatste onderzoek is nodig om de fysieke belastbaarheid vast te stellen. Met name dit onderzoek, het vaststellen van de fysieke belastbaarheid is (mede)bepalend of uw zoon geschikt wordt geacht voor een aanstelling als BBT-er en voor welk functiecluster hij wel of niet in aanmerking kan komen.

Ter verduidelijking: bij de KL zijn op grond van richtlijnen van de Directie Personeel & Organisatie (DP&O) geneeskundige criteria's opgesteld. Deze zijn onder te verdelen in een viertal functieclusters. Onderstaand treft u hiervan een verkorte opsomming aan.

Cluster 1: administratie

Cluster 2: logistiek, artillerie, technische dienst

Cluster 3: geneeskundige dienst, genie

Cluster 4: operatiën (infanterie)

Uit de dossiergegevens van uw zoon maak ik op dat hij heeft gesolliciteerd heeft voor een functie in de cluster operatiën (Infanterie).

Zoals u uit het bovenstaande kunt opmaken, geldt slechts baanzekerheid bij geschiktheid voor de cluster operatiën (infanterie). Voor een functie in de overige lagere clusters zijn door de forse bezuinigingen bij de KL de plaatsingsmogelijkheden in deze clusters zeer beperkt, hetgeen ook op 12 mei (2003; N.o.), schriftelijk aan uw zoon kenbaar is gemaakt.

Op 13 juni (2003; N.o.), heeft uw zoon deelgenomen aan het geneeskundig onderzoek bij het IKS. De resultaten van dit onderzoek heeft de uitslaggevend arts doen concluderen dat hij weliswaar medisch geschikt wordt geacht voor een functie bij de KL, maar het door hem behaalde resultaat van zijn fysieke belastbaarheid is echter onvoldoende om in aanmerking te komen voor een operationele functie. Het door hem behaalde resultaat

maakt het alleen mogelijk om in aanmerking te komen voor een functie in het cluster 1.

Rekeninghoudend met de voorwaarden die gelden voor de deelnemers aan de opleiding V&V, de conclusie van de uitslaggevend arts van het IKS, de beperkte plaatsingsmogelijkheden voor V&V-leerlingen en de vacaturestop die geldt voor reguliere sollicitanten, maken het voor mij niet mogelijk om voor uw zoon een passende functie bij de KL aan te bieden, derhalve is de sollicitatieprocedure beëindigd.

Rekeninghoudend met de voorwaarden die gelden, kan en zal ik uw verzoek voor een financiële compensatie van de gemaakte onkosten van de opleiding V&V 2002 - 2003 niet honoreren.”

B. Standpunt verzoeker

1. Voor het standpunt van verzoeker wordt verwezen naar de klachtschrijving onder Klacht.

2. Verzoeker stelt in zijn klaagschrift dat zijn zoon een baan bij de Koninklijke Landmacht werd gegarandeerd als hij de medische voorkeuring had doorstaan en zou slagen voor zijn opleiding. Met de voorkeuring doelde hij op de medische keuring die zijn zoon voorafgaand aan de opleiding onderging.

C. Standpunt minister van Defensie

1. In reactie op de klacht deelde de minister van Defensie onder meer het volgende mee:

“Ten tijde van de hoogconjunctuur, had de Koninklijke Landmacht (KL), net als veel andere werkgevers te maken met een personele onderbezetting, zowel in kwalitatieve als in kwantitatieve zin. Om dit te ondervangen heeft de afdeling Werving & Aanstelling Koninklijke landmacht (W&AKL), namens de KL in het verleden een aantal projecten opgezet. Eén van de projecten waarin de KL, namens de andere krijgsmachtsdelen leading is, is het project Vrede & Veiligheid (V&V). Dit project is erop gericht om jongeren die nog te jong zijn, dan wel nog niet geschikt zijn om rechtstreeks te solliciteren bij Defensie de mogelijkheid te geven zich te oriënteren bij één van de krijgsmachtsdelen. De krijgsmachtsdelen die deelnemen aan de het Project V&V zijn: de Koninklijke Landmacht, de Koninklijke Marine en de Koninklijke Luchtmacht.

Halverwege het schooljaar maakt de leerling uiteindelijk een keus bij welk krijgsmachtsdeel hij de beroepspraktijkvorming gaat uit voeren en daaruit voortvloeiend solliciteert de kandidaat bij het krijgsmachtsdeel van zijn keuze.

De opleiding V&V is een algemene, oriënterende opleiding. Leerlingen behoeven bij de aanvang van de opleiding niet aan te geven voor welk onderdeel van de krijgsmacht zij in aanmerking wensen te komen. De opleiding leidt op voor elk van de vier functieclusters.

(...)

Om toegelaten te worden tot één van de Instroomopleidingen van de KL, worden een aantal toelatingseisen gehanteerd. Toelatingseisen die worden gehanteerd zijn: de volledige leerplicht hebben vervuld, voldoende taal- en rekenvaardigheid bezitten en de Nederlandse nationaliteit hebben of hebben aangevraagd. Daarnaast is toelating afhankelijk van het selectie- en keuringstraject dat men moet doorlopen bij het Instituut Keuringen en Selectie (IKS), te Amsterdam.

Om het laatste nader toe te lichten het volgende. De belangstellende die wenst deel te nemen aan één van deze instroomopleidingen, dient bij het IKS, zowel het psychologisch onderzoek als het geneeskundig onderzoek met succes af te ronden. Wel dient een nuance gemaakt te worden ten aanzien van het geneeskundige onderzoek, het betreft een medische scan die een indicatie geeft omtrent mogelijkheden om aangesteld te kunnen worden tot beroepsmilitair bepaalde tijd (BBT) na het positief afronden van de opleiding, maar richt zich vooral op de toestemming voor het volgen van de opleiding.

Indien beide onderzoeken met goed gevolg zijn afgelegd, geeft de KL een positief advies aan het deelnemende ROC af. Het is aan het ROC om te bepalen of de belangstellende kan deelnemen aan het schooljaar V&V. De KL beoordeelt slechts de geschiktheid voor de opleiding en geeft een advies af. De KL stelt het ROC en de belangstellende schriftelijk in kennis van het advies (...). In dit schrijven is ook aangegeven dat toelating aan het ROC niet automatisch inhoudt dat de kandidaat aan het einde van het schooljaar ook verzekerd is van een militaire functie bij de KL (...).

(...)

Indien er sprake is van een daadwerkelijk sollicitatie wordt, om te voorkomen dat de kandidaat nogmaals een keuringstraject dient te ondergaan, een verkorte procedure gehanteerd. De verkorte procedure bestaat uit het invullen van een anamneseformulier. Aan de hand van het anamneseformulier beoordeelt de uitslaggevend arts van het IKS of een medische aanstellingskeuring al dan niet noodzakelijk is. Pas na deze keuring kan iemand worden aangesteld bij de KL (...). Afhankelijk van de bevindingen vanuit het anamneseformulier en de meting fysieke belastbaarheid wordt de kandidaat mogelijk opnieuw uitgenodigd om zijn conditie, coördinatievermogen en spierkracht vast te stellen. Met name deze test, het vaststellen van de fysieke belastbaarheid is (mede-) bepalend of de kandidaat geschikt wordt geacht voor een aanstelling als BBT-er en voor welk functiecluster de kandidaat wel of niet in aanmerking kan komen.

Ongeacht het resultaat van de medische scan, wordt dit mondeling besproken met de uitslaggevend arts van de Arbo-dienst van de KL. Nadat dit gesprek heeft plaatsgevonden vindt nog een gesprek plaats met een selecteur/voorlichter van W&AKL. Doel van dit eindgesprek is om te bespreken welke mogelijkheden en onmogelijkheden de uitslag van

het medisch onderzoek oplevert. Het eindgesprek geschiedt mondeling. De kandidaat wordt naderhand door de afdeling W&AKL ook schriftelijk in kennis gesteld van het resultaat van het medische onderzoek. Het resultaat van de medische keuring is op 13 juni 2003 mondeling aan verzoekers zoon medegedeeld.

(...)

Kandidaten krijgen een (uitgebreide) voorlichting op de banenwinkel. De voorlichting bestaat uit twee gedeeltes. Een oriënterend gesprek en een individueel gesprek. De voorlichting duurt $\pm 1 \frac{1}{2}$ uur à 2 uur. Het oriënterende gesprek, is een klassikale voorlichting, waarin een aantal aspecten van de KL worden belicht. Zoals doel, taakstelling van Defensie, organisatiestructuur en KL-onderdelen. Ook wordt ingegaan op de beschikbare functieclusters en de vooropleidingseisen die hiervoor gelden.

Als visuele ondersteuning gebruiken de medewerkers van de banenwinkel ook nog een videoclip om de keuring(en) te verduidelijken.

Tijdens het individuele gesprek, wordt de kandidaat nader voorgelicht over het KL-onderdeel alsmede de functieclusters waar zijn of haar voorkeur naar uit gaat. Een en ander gebeurt middels jobclips, kortdurende videoclips. Separaat wordt dan ook aangegeven of voor het desbetreffende functiecluster een zware keuringseis geldt.

Ter ondersteuning van deze voorlichting wordt aan de aspirant sollicitant/leerling ook de selectiebrochure DWS uitgereikt (...).

Voor alle sollicitanten die in aanmerking wensen te komen voor een aanstelling als beroepsmilitair bepaalde tijd (soldaat) is de keuringssystematiek gelijk. Alleen de behaalde resultaten van de sollicitanten kunnen verschillen. Afhankelijk van de behaalde resultaten beoordelen de medewerkers van het IKS of de sollicitant ongeschikt of geschikt is voor het functiecluster waarnaar hij of zij solliciteerde.

(...)

Om jongeren te enthousiasmeren voor deelname aan de verschillende Instroomopleidingen zijn door de banenwinkels van de KL, en op de gehouden banenmarkten verschillende wervingsinstrumenten gebruikt. Voor de opleiding V&V is de folder "Een jaar lang kijken of je ons ziet zitten" gebruikt. (...) Een andere wervingsinstrument dat gebruikt is het uitreikstuk "Informatie Instroomopleidingen". Helaas is Defensie niet meer in het bezit van dat uitreikstuk wat werd uitgedeeld in de periode waarin de verzoekers klacht speelde. Volledigheidshalve heb ik wel het actuele uitreikstuk, dat thans door de banenwinkels worden gehanteerd voor u als bijlage bijgevoegd.

Indien de belangstellende daadwerkelijk interesse toont voor deelname aan de schoolopleiding, geschiedt aanmelding via het ROC of één van 11 de banenwinkels.

Namens de KL, verzorgt W&AKL ten behoeve van de Instroomopleidingen de coördinatie van de te houden onderzoeken bij het IKS.

(...)

De folders "Zoek jij een uitdagende opleiding? Al gehoord van de opleiding V&V?" zijn medio oktober 2002 uitgereikt aan de banenwinkels en de ROC's."

2. Als bijlagen voegde de minister van Defensie de folders *Zoek jij een uitdagende opleiding? Al gehoord van de opleiding Vrede en Veiligheid?, Een jaar lang kijken of je ons ziet zitten*, de selectiebrochure *Defensie Werving en Selectie* en het actuele uitreikstuk *Informatie Instroomopleidingen* toe. (zie Achtergrond, onder 1, 2, 3 en 4.)

D. Reactie verzoeker

In reactie op het standpunt van de minister van Defensie liet verzoeker de Nationale ombudsman onder meer het volgende weten:

"Hier geeft de minister toe dat mijn zoon dus wel degelijk in aanmerking kwam voor een aanstelling. Als u namelijk in de afwijzingsbrief van de Koninklijke landmacht kijkt (...) leest u het volgende. Men komt in aanmerking voor aanstelling als aan drie punten werd voldaan.

1: schoolopleiding 2002-2003 met succes afronden;

2: groene certificaat halen;

3: geneeskundig onderzoek met succes afronden.

Aangezien de minister nu toegeeft dat er voor alle 4 de functieclusters opgeleid werd, heeft mijn zoon aan alle voorwaarden voldaan.

De toevoeging van functie cluster 4 (...) is pas later toegevoegd en daar was ook helemaal geen sprake van tijdens de banenwinkel presentatie en tijdens de opleiding. Dit kan mijn kroongetuige O. bevestigen.

Ook hoor of zie ik geen reactie meer op de (brief van 12 mei 2003; N.o.) waar over **de belofte nakomen** wordt gesproken.

(...)

Destijds werd door de heer M. van de banenmarkt op de banenmarkt presentatie het volgende gesteld en ik citeer ongeveer zijn statement.

(...)

Als je de keuring doorstaat en als je slaagt voor je ROC (...) biedt de landmacht je een gegarandeerde baan.

Selectiebrochure DWS (...) zie ik nu voor het eerst en is zeker niet uitgereikt op de banenmarktdag aan ons.

(...)

Hieronder de reactie van mijn getuige (...) O. mentor van ROC (...) en coördinator tussen landmacht en V&V opleiding. (...)

De genoemde 99 % baangarantie in de destijds gehouden voorlichting betrof een voorbehoud op een eventueel lichamelijk euvel wat een cursist in het schooljaar op zou kunnen lopen. Zoals een ongeluk met blijvend letsel etc. etc. Deze gegevens werden destijds door de voorlichter van de banenwinkel Rotterdam (...) M., de voorlichter van Marine (...) S. en mijzelf verteld op de voorlichtingsavond. Het 4e punt omtrent het scoren van een cluster 4 is pas voor het komend schooljaar in de voorlichting vermeld.”

E. nadere Reactie minister van defensie

In reactie op een nadere vraag van de Nationale ombudsman deelde de minister van Defensie onder meer het volgende mee:

“Zoals ook in mijn brief van 12 november 2003 is vermeld, is de opleiding Vrede & Veiligheid een algemene oriënterende opleiding met daarin een theoretisch en een praktisch gedeelte. Waarbij het praktische gedeelte uit twee delen bestaat: de oriëntatiedagen en de Beroeps Praktijk Vorming. De oriëntatiedagen houden een kennismaking met de verschillende krijgsmachtsdelen in. Afhankelijk van persoonlijke voorkeur van de leerling maakt hij uiteindelijk een keus bij welk krijgsmachtsdeel hij de Beroeps Praktijk Vorming gaat uitvoeren, daaruit voortvloeiend solliciteert de leerling naar het krijgsmachtdeel van zijn keuze.

Belangrijk om te vermelden is dat tijdens het schooljaar Vrede & Veiligheid de leerling niet wordt opgeleid tot soldaat, maar tijdens het schooljaar kennis maakt met de verschillende facetten en mogelijkheden die er zijn bij Defensie. Dit in tegenstelling tot de algemene militaire opleiding en de functieopleiding van militairen die daadwerkelijk zijn aangesteld als Beroeps Bepaalde Tijd. Bij datum opkomst worden zij direct geconfronteerd met deze opleidingen bij één van de schoolbataljons van de Koninklijke Landmacht.

De leerling heeft tijdens de opleiding Vrede & Veiligheid geen arbeidscontract met Defensie, maar is cursist bij het Regionaal Opleiding Centrum. Voorts is van belang dat aan het eind van de opleiding Vrede & Veiligheid, nogmaals door Defensie een keuring wordt geïnitieerd voor de aanstelling als militair. Afhankelijk van deze keuring, de behaalde studieresultaten op het ROC, en de voorwaarde om minimaal geschikt te zijn voor, een

operationele functie, functiecluster 4, vindt een aanstelling plaats als Beroeps Bepaalde Tijd bij de Koninklijke Landmacht.

Voor wat betreft de uitlatingen van sergeant-majoor M. en de voorlichter de heer S. van de Koninklijke Marine, het volgende. Sergeant-majoor M. heeft verklaard dat baangarantie door hem slechts is toegezegd ten aanzien van operationele functies. In dat kader merk ik nog dat de voorlichters op dit punt duidelijk zijn geïnstrueerd. Desalniettemin betreur ik het dat bij verzoeker en zijn zoon de indruk is ontstaan dat de baangarantie voor alle functies zou gelden.”

Achtergrond

1. Uit de **folder Zoek jij een uitdagende opleiding? Al gehoord van de opleiding Vrede en Veiligheid?**:

“Inhoud van de opleiding op niveau 1 en 2

De opleiding bestaat uit een theoriedeel en een praktijkdeel. De vakken zijn:

Vrede en Veiligheid

Zelfredzaamheid

Engels

Maatschappij en cultuur

ICT-gebruik (Informatie- en communicatietechnologie)

Zakelijke communicatie

Fysieke vaardigheden

Beveiliging van eigendommen en gebouwen (alleen niveau 2; N.o.)

(...)

Aanmelden

Je meldt je aan bij een ROC en bij de banenwinkel van de Koninklijke Landmacht in jouw regio. Bij het ROC wordt met behulp van een intake uitgezocht of jij in staat en geschikt bent om de opleiding te volgen. Vervolgens word je door Defensie gekeurd. Defensie wil weten of jij lichamelijk en geestelijk geschikt bent om te werken bij de krijgsmacht.

Wanneer word je toegelaten?

(...)

Je bent goedgekeurd door Defensie.

Je bent door het ROC aangenomen.

Belangrijk

Tijdens de opleiding heb je geen arbeidscontract bij Defensie. Je bent gewoon cursist bij het ROC. (...)

Als je kiest voor een baan bij de krijgsmacht, word je aan het einde van de opleiding, indien nodig, nogmaals gekeurd door Defensie.

Als je je diploma hebt behaald, kun je naadloos instromen bij de krijgsmacht.

De uitdaging

Een vrachtwagen of een tank besturen? Gewonde militairen verzorgen of een tijdelijke brug over een riviertje bouwen? Of lijkt het je leuker om aan vliegtuigen te sleutelen, verbindingen tussen schepen te onderhouden, een militaire vliegbasis te beveiligen of administratief werk te verrichten? Politieagent zijn in de krijgsmacht of leden van het Koninklijk Huis beveiligen?

Als je een of meerdere van deze vragen met 'ja' beantwoordt, dan is de krijgsmacht iets voor jou!

Bij de krijgsmacht vind je honderden functies en heel veel werkzaamheden. (...)"

2. Uit de **folder Een jaar lang zien of je ons ziet zitten** (een uitgave van de Instroomopleidingen van de Koninklijke Landmacht):

"Nog even en je neemt afscheid van je school. Maar wat ga je daarna doen? Misschien wil je wel voor een paar jaar beroepsmilitair worden bij de Koninklijke Landmacht (KL) maar ben je daarvoor nog te jong of weet je nog niet precies of je wel bij de Landmacht wilt werken omdat je nog niet weet wat voor bedrijf de KL nu eigenlijk is.

Speciaal voor die jongeren zijn er overbruggingsjaren ontwikkeld: het "Oriëntatiejaar KL" en de "Opleiding Vrede & Veiligheid". Het betreft hier voltijdopleidingen. Met deze zogenaamde "Instroomopleidingen" kun je in samenwerking met de Koninklijke Landmacht en een aantal scholen jezelf voorbereiden op een functie als beroepsmilitair bepaalde tijd (BBT'er).

(...)

Het met goed gevolg afronden van een Instroomopleiding en het behalen van de daaraan gekoppelde certificaten is bijna een garantie voor een baan bij de Koninklijke Landmacht, als je tenminste door de keuringen komt. (...)

De toelatingseisen

Omdat toelating tot de Koninklijke Landmacht pas mogelijk is vanaf de leeftijd van 17 jaar, moet je op 1 oktober 2002 tenminste 16 jaar oud zijn om toegelaten te kunnen worden tot één van de instroomopleidingen van de KL. Daarnaast moet je de volledige leerplicht hebben vervuld, voldoende taal- en rekenvaardigheid bezitten en de Nederlandse nationaliteit hebben of die hebben aangevraagd.

Bovendien moet je een goede gezondheid hebben, niet te zwaar zijn en beschikken over een redelijke conditie. (...)

De toelating tot de beide instroomopleidingen is onder andere afhankelijk van de selectie en keuring die je moet doorlopen bij het Selectie en Keuringscentrum in Amsterdam.

Kosten en tegemoetkoming

Het MBO-lesgeld bedraagt ongeveer f 1800,- per jaar. Daarnaast moet je rekening houden met kosten voor boeken, activiteiten, kleding enzovoort, en (afhankelijk van je woonplaats) een bedrag voor je reiskosten. Afhankelijk van de te kiezen civiele beroepsopleiding komen er nog kosten voor bijvoorbeeld examens bij.

Als je de instroomopleiding succesvol hebt doorlopen en je bent aangesteld en opgekomen in werkelijke dienst bij de KL, dan krijg je het schoolgeld vergoed. (...)

De opleiding in een jaar waarin je verder komt

Het Oriëntatiejaar KL

In het Oriëntatiejaar KL krijg je zicht op de diverse onderdelen en functies binnen de Koninklijke Landmacht. Je krijgt kijk op de taken van de Landmacht en de organisatie daarvan en op andere militaire onderwerpen binnen de KL. (...)

De Opleiding Vrede en Veiligheid

Weet je al zeker dat je militair wilt worden maar je weet nog niet of je naar de Landmacht, Luchtmacht of Marine wilt dan kun je bij een aantal Regionale Opleidingscentra in Nederland kiezen voor de opleiding Vrede en Veiligheid.

Dit is een nieuwe opleiding op het niveau MBO-1, die specifiek opleidt tot een functie als militair. In deze opleiding krijg je het eerste halfjaar oriëntatie op de drie krijgsmachtdelen. Je gaat hiervoor meerdere malen op excursie bij zowel de Landmacht, Luchtmacht als de

Marine.

Hierna maak je een keuze voor een van die drie. (...)"

3. Uit het **uitreikstuk Informatie Instroomopleidingen**:

“Instroomopleidingen zijn in beginsel bedoeld om minderjarigen die nog niet mogen solliciteren een goede oriëntatie te geven van de defensie organisatie tijdens een reguliere mbo opleiding bij een ROC.

Voor het oriëntatiejaar Koninklijke Landmacht (...) wordt (...) gebruik gemaakt van de “vrije ruimte” binnen een reguliere 1 jarige MBO opleiding “assistent-beveiliging”.

(...)

Vrede en Veiligheid daarentegen is een door het Ministerie van Onderwijs erkende reguliere mbo opleiding. (...)

Het met goed gevolg doorlopen van deze opleiding geeft recht op een verkorting op de algemene militaire opleiding.

VOORWAARDEN

Om deel te mogen nemen aan eerder genoemde instroomopleidingen dient u voor 1 oktober van het schooljaar de leeftijd te hebben bereikt van 16 jaar. U dient in het bezit te zijn van minimaal het **diploma VMBO EN** u dient een keuring bij defensie te ondergaan, welke positief moet zijn doorlopen.

(...)

PROCEDURE

1. Bijwonen van een voorlichtingsavond op het ROC van uw keuze, waarbij u het aanmeldingsformulier instroomopleiding krijgt overhandigd.
2. Telefonisch afspraak maken met de Banenwinkel in Rotterdam voor een gespecificeerde voorlichting.
3. Na deze voorlichting op de banenwinkel levert u het aanmeldingsformulier tezamen met een uittreksel gemeenteregister in waarna u meteen een (collectieve) keuringsdatum zal worden aangeboden.
4. Na de keuringsdag krijgt u schriftelijk de uitslag vanuit het keuringscentrum.

5. Voldoet u niet aan de minimale aanname eis voor het ROC, dan krijgt u **mogelijk** vanuit het ROC een oproep voor de intest. Bij het slagen voor de intest krijgt u vanuit het ROC het inschrijfformulier voor de opleiding toegezonden.

6. Indien u bent goedgekeurd en wel voldoet aan de aanname eis dan krijgt u automatisch vanuit het ROC een inschrijfformulier voor de opleiding toegezonden.

7. Indien u bent afgewezen, kunt u 1 jaar niet deelnemen aan een sollicitatie voor de krijgsmacht of een opleiding daartoe.

8. **Aanmeldingen NA 1 Juni** krijgen geen garantie dat de persoon voor aanvang van het schooljaar is goedgekeurd !!!!!!! ...”

4. Uit de **selectiebrochure Defensie Werving en Selectie**:

“...Inleiding

Hartelijk welkom bij Defensie Werving en Selectie (DWS).

Met het insturen van uw sollicitatieformulier heeft u een bewuste en belangrijke keuze gemaakt. Hiermee is een eerste aanzet gegeven tot een baan bij de krijgsmacht. Voordat u definitief als militair wordt aangesteld, moet eerst het selectieproces worden doorlopen. Deze brochure geeft algemene informatie over de selectieprocedure. (...)

De algemene selectieprocedure

De selectieprocedure verloopt trapsgewijs. Dit wil zeggen dat u in het algemeen pas voor een volgend onderzoek wordt uitgenodigd indien het voorgaande met succes is afgerond. Op een aantal onderdelen kan de algemene selectieprocedure per krijgsmachtdeel enigszins afwijken. De gehele procedure duurt in beginsel vier weken en bestaat uit:

- a. de administratieve voorselectie;
- b. het psychologisch onderzoek (PO), bestaande uit schriftelijke tests (P01) en een interview (P02);
- c. het geneeskundig onderzoek (GO);
- d. het veiligheidsonderzoek (VO);
- e. de eindselectie en aanstelling.

De uitslag van het PO

Als de uitslag van zowel het PO1 als het PO2 positief is, dan wordt een afspraak gemaakt voor het geneeskundig onderzoek. (...)

Is de uitslag negatief, dan wordt met u besproken wat hiervoor de reden is. U bent dan afgewezen voor de gewenste functie(s). Dit betekent niet dat u definitief voor alle functies binnen de krijgsmacht ongeschikt bent. Er zal worden nagegaan of u mogelijk geschikt bent voor een andere functie bij de krijgsmacht. (...)

c. Het geneeskundig onderzoek (Go)

Het veelzijdige beroep van militair, onder soms zware omstandigheden, vergt veel van uw lichaam. Dat u gezond moet zijn, spreekt voor zich. Daarom wordt elke sollicitant medisch gekeurd. (...)

d. Het veiligheidsonderzoek (VO)

U solliciteert naar een zogenaamde "vertrouwensfunctie" bij de overheid. Dit zijn functies waarbij wordt gewerkt met geheime informatie, die betrekking heeft op de veiligheid of op andere gewichtige belangen van de Staat. Bij het Ministerie van Defensie zijn alle militaire functies aangemerkt als vertrouwensfunctie. Wanneer u kandidaat bent voor een vertrouwensfunctie, is het wettelijk voorgeschreven dat een veiligheidsonderzoek naar u wordt ingesteld. (...)

e. De eindselectie en aanstelling

Het met positief resultaat doorlopen van het selectieproces kan resulteren in een definitieve aanstelling..."

5. Uit het **persbericht van het Ministerie van Defensie** *Ministers openen opleiding Vrede en Veiligheid* van 5 oktober 2001:

"Minister drs. L.M.L.H.A. Hermans (OC&W) en minister mr. F.H.G. de Grave (Defensie) geven op woensdag 10 oktober a.s. in de Jaarbeurs te Utrecht het officiële startschot voor de nieuwe MBO-opleiding Assistent Vrede en Veiligheid. Met deze door het Ministerie van OC&W officieel erkende éénjarige opleiding kunnen jongeren zich voorbereiden op een baan bij de Landmacht, Luchtmacht of Marine. De opleiding combineert gewone MBO-vakken met militaire vakken, oriëntaties en stages. Op deze wijze is het voor de leerling mogelijk zich een goed beeld te vormen van de mogelijkheden van een baan bij Defensie. Leerlingen die de opleiding Assistent Vrede en Veiligheid succesvol beëindigen, krijgen van Defensie een baangarantie. Degenen die aan het einde van de opleiding geen functie bij de krijgsmacht wensen, kunnen eenvoudig via een aantal extra vakken aan de slag in de beveiliging of een administratief beroep."

6. Schadevergoeding

In het geval van een klacht over een besluit van een bestuursorgaan tot afwijzing van een verzoek om schadevergoeding dat kan worden onderworpen aan het oordeel van de bestuursrechter is de Nationale ombudsman niet bevoegd.

Staat bij zo'n klacht de weg naar de bestuursrechter niet open, zodat de Nationale ombudsman ter zake wel bevoegd is, dan stelt de Nationale ombudsman zich terughoudend op. In zo'n geval is immers de burgerlijke rechter de instantie die bij uitsluiting bevoegd is om bindend te beslissen over de vraag of, op grond van bepalingen van burgerlijk recht, het betrokken bestuursorgaan is gehouden om de gestelde schade te vergoeden.

Alleen wanneer in zo'n geval naar het oordeel van de Nationale ombudsman de aanspraak van betrokkene op schadevergoeding, gezien de gronden waarop deze aanspraak berust, zo evident juist is dat het betrokken bestuursorgaan niet in redelijkheid tot zijn afwijzende besluit heeft kunnen komen, wordt dat besluit tot weigering van de gevraagde schadevergoeding aangemerkt als een niet-behoorlijke gedraging.

In de overige gevallen gaat de Nationale ombudsman ervan uit dat het in beginsel vrijstaat aan het betrokken bestuursorgaan om te betwisten dat het gehouden is tot het vergoeden van de gestelde schade, en om zich in verband daarmee op het standpunt te stellen dat de vraag naar die gehoudenheid - eventueel - moet worden beantwoord door de burgerlijke rechter. In die gevallen zal er voor de Nationale ombudsman geen reden zijn om het besluit tot weigering van de schadevergoeding aan te merken als een niet-behoorlijke gedraging.